

**Oponentský posudek k diplomové práci
předkládané k obhajobě v září 2011
na Katedře germanistiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze**

Název práce: **Deutsch-tschechische Begegnungen im Werk von Martin
Becker und Jaroslav Rudiš**

Autorka: **Ing. Tereza Mrázková**

Vedoucí diplomové práce: **PhDr. Viera Glosíková, CSc.**

Oponentka: **PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.**

K tématu práce

Tereza Mrázková si pro své diplomové téma vybrala oblast německo-českých literárních vztahů – autorskou spolupráci Martina Beckera a Jaroslava Rudiše, kterou doplnila autorskými medailony obou spisovatelů a analýzou vybraných děl.

Ke struktuře a provedení práce

- Práce je uvozena anotací, klíčovými slovy (v nichž postrádám jména klíčových autorů), poděkováním a čestným prohlášením. Vlastní text práce má standardní členění. Jednotlivými kapitolami jsou:
  - *úvod*, v němž si diplomantka klade za úkol upozornit na provázanost tvorby zmíněných autorů a provázanost obou zmíněných kultur v dílech Beckera a Rudiše; v úvodu (ani v dalších částech práce) není zahrnuta žádná hypotéza;
  - *hlavní část pojednávající o výše uvedených autorech*,
  - *shrnutí* mající zároveň funkci závěru i resumé – vše v německém jazyce;
  - *resumé* v češtině;
  - *seznam literatury*, který odpovídá normě, a v němž z pochopitelných důvodů převažují internetové prameny;
  - *přílohy*, které mimo jiné přinášejí i fotografie autorů – jedna z fotografií dokumentuje zároveň autorku práce, což samo o sobě dokládá osobní nasazení diplomantky při zpracování zadané problematiky.
- Jedná se celkem o 72 stran textu (strany 8 – 80).
- Téma je zpracováno v souladu se zadáním.
- Práce je napsána kultivovaným jazykem a zcela odpovídá požadavkům kladeným diplomovou prací.

K jednotlivým částem práce

Kapitoly věnované autorům

mají obdobnou strukturu. Diplomantka věnuje potřebný prostor životopisům, v nichž věnuje pozornost především faktům i okolnostem, které se vztahují k „literárnímu česko-německému setkávání“. Posléze se zabývá analýzou vybraných děl, kritériem výběru je jejich interkulturní charakter. V případě **Martina Beckera** se jedná o povídky *Libeň* a *Ein schönes Leben*, v případě **Jaroslava Rudiše** román *Grandhotel* a *Ein Tscheche von Eisenhüttenstadt*.

Při rozboru všech vybraných děl diplomantka logicky zvolila tentýž postup: analýza se skládá z krátkého představení obsahu, zevrubné charakteristiky postav, samostatná podkapitola je věnovaná literárnímu jazyku a kompozici děl. Díla jsou představena popisně, jeden fakt logicky vyplývá z druhého, popisné pasáže diplomantky jsou vhodně doplňovány úryvky děl. Z těchto úryvků lze vyčíst charakteristiku postav, avšak ani dějová linie, ani konfigurace postavy nebo konfigurace nejsou výrazně reflektovány. Rovněž v podkapitolách věnovaných kompozičním a jazykovým prostředkům postrádám odbornější reflexi textu, která by výrazněji přesahovala výše uvedený zdařilý popis. Např. na straně 20 Tereza Mrázková píše o charakteru vět, aniž by uvedla stylistickou figuru či tropus, o který se jedná: ... *Der Schrifsteller benutzt viele Sätze, die nicht beendet werden oder in denen z.B. die Verben oder die Substantive weggelassen werden. ... [...] ...* Poté následuje ukázka z analyzované povídky Martina Beckera: „*Eich auf dem Balkon ... Hab Angst, Mila, ich hatte gesagt ... Zwischen uns die Gleise der Straßenbahn. ...*“ Jindy se s tímto úkolem vyrovnává s přehledem, jak je tomu např. na str. 43: *Im Roman (Grandhotel – pozn. T.B.) finden wir eine Rahmenhandlung. Die Geschichte wird in drei Teile gegliedert....*

Z analýz vyplývá, že v setkávání dvou kultur, mají v dílech Martina Beckera obzvláštní význam především místa, kde se příběhy odehrávají, což opět vyznívá poněkud ploše. V dílech Jaroslava Rudiše mají svou důležitost také zpětná ohlédnutí do historie a jejich odraz v životě jednotlivých hrdinů (např. v románě *Grandhotel*). Jedná se o paralelní existenci dvou kulturních světů – existenci, kterou lze komprimovat do života jedné postavy (jak je tomu např. v povídce *Ein Tscheche von Eisenhüttenstadt*). I tato bezpochyby cenná zjištění diplomantky zůstávají spíše na rovině popisu.

Kapitoly věnované společným dílům Martina Beckera a Jaroslava Rudiše

Diplomatka v těchto kapitolách správně spatřuje těžiště svého zkoumání. Avšak toto těžiště není ve skladbě práce potřebně zvýrazněno. Pozitivní na tomto faktu je, že způsob analýzy zůstává nezměněn, negativně vyznívá lineární vyznění nejen této části, ale i diplomové práce jako celku.. Podkapitola, která je věnovaná prvnímu setkání obou autorů a jejich rozhodnutí společně psát, působí osvěžujícím dojmem. Je vhodně doplněná citáty obou aktérů, které jakoby korespondovaly s místy až

provokativním charakterem následně uvedené rozhlasové hry *Lost in Prag*, v níž je Praha místem nabízejícím jisté interkulturní napětí spočívající mezi tradiční prezentací města určenou zahraničním turistům a skutečnou Prahou. Tato protikladnost jako by dotvářela plastičnost analyzovaného příběhu. Zatímco hra *Lost in Prag* využívá k líčení osudů hlavních postav i interkulturní odkazy na literaturu (aktuální je osobnost B. Hrabala), divadelní útvar *Exit 89* pracuje na poli interkulturních střetů i s politicko-společenskými událostmi v někdejší Československu v roce 1968 a 1989 (aktuální je osobnost A. Dubčeka).

Ve srovnání s předchozími analýzami děl, která pocházejí buď od Beckera nebo Rudiše, diplomantka doprovází rozbor společných děl i okolnostmi jejich vzniku, podrobněji se rozepisuje o jejich ohlasu. Jak již bylo poznamenáno výše, struktura analýz je obdobná jako v předchozích kapitolách a nemění se ani kvalita rozborů.

Celkové hodnocení

Práce působí jako dva autorské medailony s překryvnou plochou vytvořenou společnou tvorbou analyzovaných autorů. Tyto medailony jsou sice ucelené, ale jsou jen minimálně zasazeny do kontextu literárního dění, které je vymezeno zejména společnými aktivitami M. Beckera a J. Rudiše. I přesto lze v textu vyčíst stopy intencního přístupu.

Diplomantka prokázala dovednost používat odborné prameny. Své poznatky je schopná komentovat a dojít k samostatným závěrům, i když je nutné podotknout, že vlastním úvahám věnuje minimum prostoru. Oceňuji osobní nasazení diplomantky (rozhovory s oběma spisovateli). Přivítala bych bohatší zastoupení literárně kritického ohlasu a komentáře autorů ke společným dílům.

Práce je psána kultivovaným, avšak nikterak složitým jazykem. Z podtextu posledních kapitol lze hypoteticky vyčíst i časový tlak, v němž se diplomantka zřejmě ocitla, protože zde častěji jazykové chyby.

Předkládaná práce Terezy Mrázkové i přes uvedené výhrady odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci a proto ji doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě práce

Je autorská spolupráce Becker – Rudiš ojedinělým jevem nebo lze jejich tvorbu zařadit do určitého kontextu i dalších německo-českých literárních setkávání?

Lze tvorbu těchto autorů (tematicky, žánrově) uvést do kontextu tvorby dalších autorů v SNR či ČR?